

Dokument zasedanja

B9-0107/2023

8.2.2023

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o industrijski strategiji EU za spodbujanje konkurenčnosti, trgovine in kakovostnih delovnih mest (2023/2513(RSP))

Anna Cavazzini, Bas Eickhout
v imenu skupine Verts/ALE

Resolucija Evropskega parlamenta o strategiji EU za spodbujanje konkurenčnosti industrije, trgovine in kakovostnih delovnih mest (2023/2513(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru¹,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 o novi industrijski strategiji za Evropo (COM(2010)0102),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. maja 2021 z naslovom Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope (COM(2021)0350),
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila)²,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. februarja 2023 z naslovom Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo (COM(2023)0062),
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker podnebne spremembe in propadanje biotske raznovrstnosti za človeštvo in druge vrste pomenijo eksistenčno grožnjo, ki zahteva nujne in temeljite družbeno-gospodarske spremembe; ker je vsaka gospodarska dejavnost neposredno ali posredno vpeta v to grožnjo ali je pod njenim vplivom, kar od vseh sektorjev zahteva, da se prilagodijo in prispevajo k podnebni nevtralnosti, se nadomestijo ali postopno opustijo,
- B. ker evropska odvisnost od tretjih držav in svetovnih sil na področjih, kot so energija, zdravila, tehnologija ali surovine, povzroča ranljivosti in lahko zmanjša zmožnost Unije za ukrepanje,
- C. ker so pandemija covida-19, trenutna energetska kriza in ruska agresivna vojna proti Ukrajini preizkusili odpornost gospodarstev po vsem svetu in okrepili pomen odpornosti kot ključne značilnosti konkurenčnosti, kar pomeni, da je treba preseči razumevanje konkurenčnosti, ki temelji zgolj na ceni in stroških,
- D. ker naš model proizvodnje, do nedavnega močno odvisen od uvoza poceni fosilnega

¹ UL C 270, 7.7.2021, str. 2.

² UL L 243, 9.7.2021, str. 1.

plina iz Rusije, pa tudi od ekstraktivizma in poceni delovne sile iz tretjih držav, ni trajnosten; ker uvoz v EU predstavlja tretjino njenega ogljičnega odtisa; ker je energija iz obnovljivih virov trenutno najcenejši in najhitreje uporaben vir energije,

- E. ker je bilo pomanjkanje skupne industrijske politike od ustanovitve Unije ključni dejavnik v povečevanju njene odvisnosti in deindustrializacije strateških sektorjev in omejuje sposobnost EU, da razvije močne inovativne in trajnostne industrije,
- F. ker je 71 % industrijskih emisij zaradi njihove energetske intenzivnosti, procesnih emisij in slabo izkoriščenega potenciala krožnosti mogoče povezati s petimi osnovnimi materiali, in sicer cementom, železom in jeklom, kemikalijami in petrokemikalijami, aluminijem ter celulozo in papirjem,
- G. ker industrija predstavlja 25 % porabe energije v EU, od tega le 16 % energije iz obnovljivih virov, in je drugi največji sektor glede na končno porabo plina v EU, saj predstavlja 38 % porabe; ker energetske intenzivne industrije, kot so kemična, jeklarska, papirna, cementna in živilska industrija, porabijo skoraj četrtino fosilnega plina v EU, od tega 85 % za ogrevanje prostorov in procesov; ker so kljub izjemnemu potencialu industrije rešitve, ki temeljijo na obnovljivih virih energije, energetske učinkovitosti in prožnosti na strani povpraševanja, pa tudi izboljšano recikliranje in večja učinkovitost materialov, do zdaj ostale neizkoriščene,
- H. ker je glavna ovira za naložbe v energetske učinkovitost pomanjkanje strokovnega znanja o tehnično razpoložljivih možnostih varčevanja z energijo in njihovih gospodarskih koristih,
- I. ker je inflacija cen življenjskih potrebščin v euroobmočju v številnih državah dosegla raven, ki je ni bilo od sedemdesetih let prejšnjega stoletja, in je novembra 2022 znašala 10,1 %, v veliki meri pa jo narekujejo rasti cen fosilnih energentov in hrane; ker več kot 96,5 milijona Evropejcev ogrožata revščina in socialna izključenost, številnim podjetjem, ki jih je energetska kriza močno prizadela, pa grozi stečaj, zlasti malim in srednjim podjetjem; ker so se v nasprotju s prejšnjimi krizami, ki so vse povzročile padec dobička, dobički v številnih panogah po izbruhu pandemije občutno povečali, na primer za skoraj 20 % v gostinskem in prometnem sektorju,
- J. ker so razogljčenje, prilagajanje podnebnim spremembam in naravovarstvene zahteve najbolj opazne značilnosti novega normativnega okvira za reindustrializacijo Evropske unije,
- K. ker je za okrepitev strateške avtonomije EU potrebna kombinacija različnih rešitev, vključno z zmanjšanjem porabe energije in materialov, povečanjem proizvodnih in pridelovalnih zmogljivosti EU, naložbami v strateške sektorje ter raziskave in razvoj, vrnitvijo proizvodnje nazaj na domače ozemlje in vrnitvijo proizvodnje bližje domu, kopičenjem zalog, racionalizacijo javnih naročil, spodbujanjem krožnega gospodarstva in diverzifikacijo dobaviteljev prek sektorskih partnerstev in zavezništev ter trgovinskih in tehnoloških svetov s partnerskimi državami,
- L. ker so ambiciozni energetske in podnebni cilji, stroga in harmonizirana okoljska ureditev za industrije, ki onesnažujejo okolje v EU, nova pravila o trajnostnosti izdelkov za enotni trg ter strog nadzor in izvrševanje enotnega trga odločilni za to, da podjetja

EU pridobijo konkurenčno prednost, s katero bodo lahko vodila svetovni prehod na podnebno nevtrarno, z viri učinkovito in krožno gospodarstvo,

- M. ker so, nasprotno, pomanjkanje spodbud, pomanjkljivo izvrševanje pravil notranjega trga, zlasti za uvoz, zamude in pomanjkanje ambicioznih ciljev, določenih z zakonom, privedli do precejšnje gospodarske prikrajšanosti proizvajalcev iz EU in do tega, da tretje države privabljajo prve v sektorjih, ki so ključni za prehod na podnebno nevtrarno in krožno gospodarstvo, tudi v sektorju recikliranja in rafiniranja visokokakovostnih surovin,
- N. ker je ocenjeni obseg dodatnih letnih naložb, potrebnih za doseg cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050, zapisanega v podnebnih pravilih EU, približno 1,7 do 2 % BDP in je potreben tako v javnem kot zasebnem sektorju; ker preoblikovanje industrije EU zahteva velike dolgoročne naložbe ter zato dolgoročno in stabilno regulativno in politično vizijo,
- O. ker so inovacijska zmogljivost, sposobnost uvajanja in razširjanja trajnostnih rešitev brez emisij za podnebno nevtrarno ter razpoložljivost visokokvalificirane in dobro usposobljene delovne sile odločilne sestavine za industrijsko preobrazbo; ker EU pri izdatkih za raziskave in razvoj prekaša druge gospodarske sile, saj v veliki večini držav članic ni dosežen naložbeni cilj 3 % BDP za to področje; ker v EU delujejo vodilni svetovni raziskovalni inštituti, podjetja in usposobljeni ljudje ter ima potencial, da postane vodilna v svetu na področju industrijskih inovacij za doseganje podnebno nevtrarnega in krožnega gospodarstva EU najpozneje do leta 2040,
- P. ker javna naročila predstavljajo 14 % BDP EU; ker so javna naročila bistven instrument nacionalne in gospodarske varnosti, ki lahko ustvari stabilno povpraševanje po inovativnih, trajnostnih in krožnih izdelkih in storitvah ter tako podpira njihovo uvajanje; ker so javna naročila ključno orodje za razvoj odpornih in trajnostnih dobavnih verig v kritičnih in strateških sektorjih,
- Q. ker bi lahko zelena industrijska politika postala gonilo ustvarjanja delovnih mest v nastajajočih in obstoječih industrijskih panogah, vključno s proizvodnjo tehnologije za čisto energijo, v kateri bi se lahko število delovnih mest na svetu več kot podvojilo s sedanjih 6 milijonov na skoraj 14 milijonov do leta 2030,
- R. ker bi lahko vse hitrejša svetovna tekma za oblikovanje prihodnosti proizvodnje tehnologije za čisto energijo, ki jo spodbujajo obsežni javni posegi svetovnih sil, kot je ameriški zakon o zmanjšanju inflacije, ponudila velike priložnosti za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest v obstoječih in nastajajočih industrijskih panogah; ker bi neusklajen odziv Evropske unije in držav članic, ki imajo različen fiskalni prostor za državne pomoči, lahko povzročil resno tveganje razdrobljenosti enotnega trga; ker le dve državi članici predstavljata skoraj 80 % državne pomoči, odobrene v okviru začasnih kriznih okvirov, vzpostavljenih po pandemiji covid-19,

Spodbujanje dolgoročne trajnostne evropske konkurenčnosti

- 1. poziva k hitremu izvajanju zelene industrijske politike EU, s katero bi dosegli več kot sprejete akta o industriji z neto ničelnimi emisijami in tako podprli cilje in naloge EU iz evropskega zelenega dogovora ter evropskih podnebnih pravil; poziva Komisijo in

države članice, naj ohranijo v prihodnost usmerjen politični in regulativni okvir, da bi pospešili že začeto preoblikovanje industrijskih sektorjev EU v sektorje z ničelnimi emisijami ter pri tem ustrezno upoštevali učinek na enakost spolov in socialne vplive in stroške zaradi pomanjkanja harmonizacije na ravni EU;

2. poziva, naj se s to industrijsko politiko EU okrepi odpornost EU in zmanjšajo njene strateške odvisnosti, zagotovi dodeljevanje sredstev sektorjem, katerih hiter razvoj je ključnega pomena za zdravljenje in zeleni prehod, kamor spadajo tehnologije za obnovljive vire energije (vključno s sončno in vetrno energijo, toplotnimi črpalkami in obnovljivim vodikom), industrijski procesi, ki temeljijo na obnovljivih virih, ter rešitve za zmanjšanje porabe energije in materialov, ter odprodajo naložbe, ki niso združljive s Pariškim sporazumom ter podnebnimi in energetske cilji EU;
3. vztraja, da je treba ločiti potrošnjo od rabe virov in doseči absolutno zmanjšanje rabe virov, da bi ublažili in sčasoma odpravili strateške odvisnosti EU;
4. ponovno zahteva, da Komisija predlaga zavezujoče cilje EU do leta 2030, da bi znatno zmanjšali odtis EU na področju materialov in potrošnje ter zagotovili, da bo najpozneje do leta 2050 v okviru omejitev planeta, saj bi s takimi cilji prispevali k zmanjšanju strateških odvisnosti EU in njihovi dokončni odpravi;
5. poziva EU, naj občutno zmanjša svojo odvisnost od fosilnih goriv, tako da v skladu s strategijo EU za sektorsko povezovanje znatno vlaga v ukrepe za varčevanje z energijo in energetske učinkovitost, v povečanje domačih zmogljivosti obnovljivih virov energije in v razogljičenje industrijskih procesov; opozarja, da bi z neposredno elektrifikacijo procesov, ki potekajo pri nizkih in srednjih temperaturah, vključno s hlajenjem, ogrevanjem prostorov, proizvodnjo pare in sušenjem, lahko zmanjšali več kot polovico porabe plina v industriji EU;
6. vztraja pri pomenu predvidljivosti, gotovosti in dolgoročnih signalov za vlagatelje in druge gospodarske akterje zaradi lažjega izvajanja in spodbujanja bistvenih sprememb v gospodarstvu; poudarja, da je treba sprejeti celosten pristop k preoblikovanju industrije EU, pri čemer je treba upoštevati ne le potrebo po razvoju brezemisijske industrije, temveč tudi omejitve drugih okoljskih vplivov v skladu z načelom, da se ne škoduje bistveno;
7. poziva k postopni odpravi davčnih oprostitev in subvencij za fosilna goriva najpozneje do leta 2025, preprečevanju naložb v novo infrastrukturo, ki ni skladna s Pariškim sporazumom, zlasti naložb v kakršno koli novo infrastrukturo za fosilna goriva, in zaostitvi regulativnega okvira za emisije toplogrednih plinov s pomočjo regulativnih standardov, prepovedi in tržnih mehanizmov, da se najpozneje do leta 2040 doseže podnebna nevtralnost; poziva Svet, naj se končno dogovori o potrebni reviziji direktive o obdavčitvi energije; poudarja, da subvencije držav članic za fosilna goriva znašajo več kot 55 milijard EUR na leto³;
8. vztraja, da mora biti industrijska politika EU vključujoča in mora vključevati vse akterje iz celotne vrednostne verige, od najmanjših zagonskih podjetij do največjih podjetij, od

³ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RW22_01/RW_Energy_taxation_SL.pdf.

akademskih krogov do raziskovalne sfere, od ponudnikov storitev do dobaviteljev, pa tudi sindikate in potrošniške organizacije;

9. poudarja, da bi morale velike institucije, kot so Mednarodni denarni sklad, Svetovna banka in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, pozvati k celovitemu prehodu na obdavčitev onesnaževanja; ugotavlja, da obdavčitev velja za najbolj uspešen način oblikovanja cen za ogljik; poudarja, da je z okoljskimi davki mogoče pokriti dodatne potrebe po prihodkih in hkrati podpirati odporno, konkurenčno, trajnostno in brezogljično gospodarstvo;

Pravična in trajnostna trgovinska politika EU

10. poudarja, da lahko liberalizacija trgovine brez spodbujanja ali zahtevanja visokih proizvodnih standardov v partnerskih državah povzroči socialni in okoljski damping, poveča gospodarske in socialne stroške prehoda na podnebno nevtravno gospodarstvo v EU ter povzroči selitev gospodarskih dejavnosti podjetij v tretje države;
11. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se s trgovinsko politiko EU podpre prehod na zeleno industrijo v EU in partnerskih državah, in sicer tako, da se vzdrži liberalizacije ali omogočanja trgovine z netrajnostnim blagom in storitvami, podpre podnebne ukrepe, povezane s trgovino, vključno s pobudami za postopno odpravo okolju škodljivih subvencij v ustreznih sporazumih, ter v naložbenih sporazumih odpravi zaščito naložb v fosilna goriva; pozdravlja namero Komisije, da bo oblikovala strategijo za izvozne kredite in povezani instrument, ter jo poziva, naj zagotovi, da bodo vse dejavnosti v zvezi z izvoznimi krediti v celoti skladne s podnebnimi pravili in cilji evropskega zelenega dogovora, ter naj ne podpira dejavnosti, ki vključujejo fosilna goriva;
12. poziva Komisijo, naj oblikuje verodostojno strategijo za odpravo tveganj, povezanih s Kitajsko, da bi v glavnih kritičnih in strateških sektorjih dosegli strateško avtonomijo EU, ki mora vključevati odločno izvajanje in uveljavljanje uredbe o tujih subvencijah, instrumenta za odvrčanje od prisilnih ukrepov, mednarodnega instrumenta za javna naročila in strožjega mehanizma EU za preverjanje neposrednih tujih naložb, ta pa bi moral zajemati tudi odhodne naložbe; poziva Komisijo, naj dodatno zaščiti industrijo EU pred nepošteno konkurenco, ki temelji na socialnem in okoljskem dampingu, ter ustavi izginjanje strateških industrijskih sektorjev EU, tako da hitro predlaga reformo instrumentov trgovinske zaščite, s katero bi skrajšali časovni okvir za uporabo teh instrumentov in uvedbo sankcij; poziva države članice, naj oblikujejo skupno stališče o tem, kaj je gospodarska varnost EU v sedanjih razmerah, da bo EU lahko razpolagala s potrebnimi političnimi orodji in strukturo upravljanja;
13. pozdravlja nove avtonomne trgovinske instrumente EU in pravila notranjega trga, zlasti tista, povezana z akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo, ki od proizvajalcev, ki dajejo izdelke na notranji trg, zahtevajo, da izpolnjujejo enake proizvodne standarde kot proizvajalci v EU; poziva Komisijo, naj ta pristop še naprej razvija in krepi;
14. poziva Komisijo in države članice, naj dajo prednost izvrševanju pravil notranjega trga, povezanih s procesnimi in proizvodnimi metodami, tudi z reformo carinskega zakonika Unije in z dodelitvijo več sredstev carinskemu organom, organom za nadzor trga in drugim pristojnim organom;

15. poziva Komisijo, naj zaščiti politični prostor EU in partnerskih držav, kjer lahko razvijejo industrije, ki so strateškega pomena za energetske prehode, kar velja tudi za sposobnost predelave, obdelave in rafiniranja surovin v partnerskih državah, bogatih z viri; poudarja, da mora EU spodbujati recikliranje in nadomeščanje surovin, tudi z nadaljnjo podporo raziskavam in razvoju; poudarja, da imajo industrije EU koristi od različnih dobaviteljev predelanih surovin in razvitega sekundarnega trga za surovine;
16. poziva Komisijo, naj okrepi prizadevanja za povezovanje z državami partnericami, ki prav tako želijo vzpostaviti industrijske politike čiste tehnologije, s spodbujanjem usklajevanja tehničnih standardov, usklajevanja programov spodbud in skupnih pravil o zelenih subvencijah; poziva Komisijo, naj zagotovi finančno in tehnično pomoč najmanj razvitim državam, ki želijo postati partnerice EU pri uporabi nove čiste tehnologije in njenih dobavnih verig;
17. poziva Komisijo, naj v vsa poglavja trgovinskih sporazumov vključi trajnostnost, v prihodnje trgovinske sporazume in sporazume v obravnavi naj vključi svoj novi model poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju ter sodeluje naj s partnerskimi državami pri posodobitvi poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju v obstoječih trgovinskih sporazumih EU, da bi preprečila socialni in okoljski dumping; pozdravlja novo sprejeto zakonodajo EU proti krčenju gozdov, ki ga povzroča uvoz, zakonodajo o prepovedi izdelkov, izdelanih s prisilnim delom, in novo evropsko zakonodajo o skrbnem preverjanju trajnostnosti podjetij;
18. poziva Komisijo, naj vzpostavi ravnovesje med uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine in spodbujanjem inovacij, zagotavljanjem dostopa do čistih tehnologij, potrebnih za prehod, ter dostopom do zdravil; pozdravlja nedavno napoved indijske vlade, da bo zaprosila za opustitev določb o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, da bi spodbudila trgovino s čisto tehnologijo; poudarja, da je treba prožnost, ki jo zagotavljajo sporazumi o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, uporabiti za reševanje morebitnega pomanjkanja zdravil;
19. poudarja, da so v ameriškem aktu o znižanju inflacije kot pogoj za dodelitev dodatnih davčnih dobropisov uporabljene zahteve glede lokalne vsebine; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja učinek navedenih klavzul na dobavne verige in delovna mesta na obeh straneh Atlantika; meni, da bi bilo treba s trgovinskimi pravili dovoliti zahteve po lokalni vsebini, če so koristne za zeleni industrijski prehod in boj proti podnebnim spremembam;
20. svari pred škodljivim in neusmerjenim tekmovanjem v dodeljevanju subvencij v Evropski uniji, ki koristi le velikim podjetjem in njihovim delničarjem; še posebej svari pred pospešeno agresivno davčno konkurenco z uporabo davčnih dobropisov; ugotavlja, da nedavno sklenjeni globalni davčni dogovor skupine G20 in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj uvaja ugodno obravnavo vračljivih davčnih dobropisov, ki so dejansko neposredne subvencije prek davčnega sistema; poziva EU, naj pripravi pravila za opredelitev škodljivih davčnih dobropisov; poudarja, da davčni dobropisi ne bi smeli biti namenjeni izključno zmanjševanju davčnega bremena velikih podjetij na račun javnih blagajn in spodkopavanju globalnih minimalnih davčnih stopenj;

21. poudarja, da je treba s pravnim okvirom za javna naročila vzpostaviti prave spodbude za inovativno, socialno vključujoče in trajnostno gospodarstvo v EU; v zvezi s tem obžaluje, da se v večini postopkov javnega naročanja kot merilo za oddajo naročila uporablja le najnižja cena; poziva Komisijo, naj revidira pravila EU o javnih naročilih, da bi preseгла merilo najnižje cene in vključila obvezna merila za oddajo naročil na podlagi trajnostnosti; poudarja, da bodo taka merila zagotovila, da bodo lokalna podjetja, ki zagotavljajo trajnostne izdelke in storitve, v dobrem položaju za zmago na razpisih; poziva Komisijo, naj malim in srednjim podjetjem zagotovi pravičen dostop do javnih naročil; poziva, da se v pravilih o javnih naročilih sprejmejo minimalni cilji za podnebno nevtralne izdelke in materiale ter izdelke in storitve, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, popraviti in so gospodarni z viri; dodaja, da bi bilo treba v takem okviru določiti strožje zahteve glede poročanja, s čimer bi omogočili spremljanje napredka na navedenih področjih; poudarja, da bi s temi spremembami nediskriminatorno podprli razvoj trajnostnih evropskih industrij;
22. poudarja, da so naložbe v znanja in spretnosti ter zmogljivosti bistvenega pomena za podporo preusmeritvi javnih naročil v trajnostnost in inovacije; poziva Komisijo, naj vzpostavi evropsko mrežo javnih kupcev za izmenjavo informacij, razvoj skupnih postopkov javnega naročanja in krepitev sodelovanja na področju trajnostnih javnih naročil;

Načrt za industrijo v okviru zelenega dogovora

23. pozdravlja sporočilo Komisije z naslovom Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo, kar kaže na pripravljenost EU, da se pridruži tekmi za proizvodnjo tehnologije za čisto energijo; pozdravlja izraženo željo po oblikovanju usklajenega in enotnega odziva za okrepitev in izgradnjo industrijske baze, ki bo jedro podnebno nevtralnega, krožnega in z viri gospodarnega gospodarstva;
24. pozdravlja napovedano poenostavitev in pospešitev postopka priglasitve pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ter vztraja, da je treba ustrezno upoštevati možnost sodelovanja mikro, malih in srednjih podjetij ter strožja pravila za preprečevanje projektov na področju fosilnih goriv;
25. poudarja pomen naložb evropskega industrijskega sektorja v energetske učinkovitost in varčevanje z energijo ter s tem zmanjšanja stroškov in povečanja njegove globalne konkurenčnosti; poziva k izvedbi energetskih revizij in k temu, da priporočila revizij postanejo za podjetja zavezujoča: poziva k zagotavljanju posebne podpore mikro, malim in srednjim podjetjem za izvajanje teh sprememb; poziva k namenskim strategijam ter stalnim regulativnim in finančnim okvirom za spodbujanje sodelovanja industrije pri odzivanju na povpraševanje po energiji, preusmerjanju povpraševanja in skladiščenju, tudi na integriran način na lokalni in regionalni ravni, ter k obvezni ponovni uporabi neizogibne odvečne toplote iz industrijskih procesov, da bi se izognili toplotnim izgubam;
26. pozdravlja vključitev načela prvega tovrstnega izdelka v Evropi v predlog Komisije za akt EU o čipih, s katerim bi lahko podprli trajnostne inovacije na področju izdelkov in procesov v celotni vrednostni verigi polprevodnikov v EU ter spodbudili javne in zasebne naložbe v ta ključni sektor;

27. poziva Komisijo, naj pripravi trdno in ambiciozno zakonodajo, ki bo temeljila na verodostojni metodologiji za prihodnje povpraševanje po surovinah v energetskih gospodarstvih, recikliranju in energetski učinkovitosti, da se zmanjša odvisnost EU od strateških in ključnih surovin; s strožjimi predpisi EU, spodbujanjem proizvodnje po načelu krožne zasnove ter financiranjem raziskav in razvoja spodbuja recikliranje ali zamenjavo kritičnih surovin, zlasti z namenom spodbujanja zamenjave izdelka za izdelek, kjer je to mogoče. poziva Komisijo, naj razmisli o davčnih reformah, ki so potrebne v ta namen;
28. poudarja pomen krepitve proizvodnih zmogljivosti EU na področju ključnih strateških tehnologij, kot so sončna in vetrna energija, toplotne črpalke, električna omrežja, baterije, dolgotrajno shranjevanje energije, proizvodnja elektrolitov za obnovljivi vodik in predfabricirani trajnostni gradbeni materiali; pozdravlja ustanovitev evropske zveze za sončno fotovoltaično industrijo in evropske platforme za čiste tehnologije konec leta 2022;
29. poudarja, da je treba z inovativnimi orodji, kot so pogodbe EU na razliko za ogljik, podpirati obsežno uvajanje tehnologij in brezemisijских postopkov po vsej EU, za katere trenutna cena ogljika morda ni zadostna spodbuda; v zvezi s tem pozdravlja razširitev področja uporabe Sklada EU za inovacije, da se omogoči zagon pogodb EU na razliko za ogljik; poudarja, da je treba pri teh pogodbah EU na razliko za ogljik upoštevati tudi potrebo po čim večjem zmanjšanju drugih vplivov na okolje; poleg tega poudarja, da je treba zagotoviti, da se zaradi pogodb EU na razliko za ogljik energija iz obnovljivih virov ne preusmeri z drugih nujno potrebnih namenov;
30. poudarja, da je treba nujno v demonstracijskem obsegu povečati podporo čistim tehnologijam in omogočiti njihovo čimprejšnjo konkurenco konvencionalnim tehnologijam, zlasti okrepiti podporo vodiku za neenergetske namene, ki v celoti temelji na obnovljivih virih energije, cementu, jeklu in kemikalijam brez emisij, proizvodnji energije iz plavajočih vetrnih elektrarn na morju in iz oceanov, dolgotrajnemu shranjevanju energije in tehnologijam krožnega gospodarstva;
31. poziva k vzpostavitvi „zelenih vozlišč“ v državah članicah, ki bi na enem mestu zagotavljala centralizirane informacije, nasvete, pomoč in usposabljanja, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja, o preoblikovanju v okoljsko trajnostna podjetja;
32. priznava, da ima lahko tehnologija pomembno vlogo pri doseganju podnebno nevtralnega, krožnega in pravičnega gospodarstva v EU, a ostaja previden glede koncepta tehnoloških rešitev; izraža veliko zaskrbljenost zaradi razvoja, kot so tehnični geoinženiring ter zajemanje in shranjevanje ogljika pri dejavnostih, pri katerih se ni mogoče izogniti odpadnim emisijam iz industrijskih procesov in za katere ne obstajajo druge alternative, ter v nastajajočem sektorju rudarjenja na globokem morskem dnu;
33. poziva Komisijo in države članice, naj za doseg cilja 3 % BDP EU usklajeno znatno povečajo proračunska sredstva za raziskave, razvoj in inovacije ter pri tem dajo prednost javni podpori za razogljičenje sektorjev, ki jih je težko razgraditi, na primer osnovnih materialov, kot so cement, železo in jeklo, kemikalije in petrokemični izdelki, aluminij ter celuloza in papir; opozarja na neučinkovite davčne spodbude za raziskave in razvoj, kot je razširjena uporaba patentnih okenc v Uniji; izpostavlja, da se morajo

davčne spodbude, če naj bodo učinkovite, osredotočati na naložbe in ne na dobiček;

34. izraža zaskrbljenost zaradi pojava političnih premislekov, ki so usmerjeni k temu, da se varstvo okolja in zdravja obravnava kot nasprotje hitremu razvoju industrijskih dejavnosti; potrjuje, da ponovna industrializacija EU lahko poteka in mora potekati vzporedno z varstvom narave ter boljšimi zdravstvenimi in delovnimi pogoji in da narava ter biotska raznovrstnost ne smeta postati postranska škoda v tekmi za podnebno nevtralnost;

Ustrezno financiranje za zagotovitev zelene ponovne industrializacije EU

35. opozarja, da so za zeleni prehod potrebne dodatne javne in zasebne naložbe v višini 520 milijard EUR letno⁴; poudarja, da bo imelo financiranje EU ključno vlogo pri zapolnjevanju te naložbene vrzeli, ki je nujen pogoj za uspešno zeleno ponovno industrializacijo Unije;
36. poziva Komisijo, naj nemudoma predstavi zakonodajni predlog za evropski sklad za suverenost, ki bi temeljil na skupnem zadolževanju na evropski ravni po vzoru mehanizma za okrepanje in odpornost, a z večjim parlamentarnim nadzorom in spremljanjem; vztraja, da bi imel ta novi sklad ključno vlogo pri ohranjanju in krepitvi kohezije in solidarnosti med regijami in državami članicami, povečanju javnih naložb EU v energetske učinkovitost in obnovljive vire energije ter izkoriščanju industrijskih sredstev povsod v Uniji;
37. poudarja, da mora biti ta novi sklad v celoti usklajen s podnebnimi in okoljskimi zavezami Unije ter vključevati trdne zahteve, da se ne škoduje bistveno glede blažitve podnebnih sprememb, prilagajanja podnebnim spremembam, trajnostne rabe in varstva vodnih in morskih virov, krožnega gospodarstva, preprečevanja in nadzora onesnaževanja ter zaščite in obnove biotske raznovrstnosti in ekosistemov;
38. poziva k realnemu zvišanju zgornjih mej trenutnega večletnega finančnega okvira in k novim proračunskim sredstvom za trenutne programe v okviru vmesne revizije večletnega finančnega okvira; vztraja pri načelu, da so za nove prednostne naloge potrebna nova sredstva; poudarja, da je to načelo še pomembnejše zaradi znatnega vpliva inflacije na proračun EU, ki bi ga bilo treba prav tako ustrezno obravnavati pri vmesni reviziji večletnega finančnega okvira;
39. poudarja, da so bili v okviru začasnih kriznih okvirov za reševanje krize zaradi covid-19 in gospodarskih posledic ruske agresivne vojne proti Ukrajini odobreni zneski državne pomoči brez primere; opozarja na različno fiskalno sposobnost držav članic za zagotavljanje državne pomoči ter na resno tveganje nelojalne konkurence in s tem razdrobljenosti enotnega trga, saj sta 80 % obveznosti državne pomoči v okviru začasnega okvira prevzeli le dve državi članici; podpira pristop Komisije k zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev med državami članicami, tako da se sprostitev pravil o podpori državne pomoči dopolni s skupnim financiranjem EU, s

⁴ Sporočilo Komisije z dne 19. oktobra 2021 z naslovom Gospodarstvo EU po COVID-19: posledice za ekonomsko upravljanje (COM(2021)0662).

čimer se zagotovi, da lahko vsaka država članica vlaga v zeleni prehod;

40. upošteva predlagano spremembo začasnega kriznega in prehodnega okvira za državno pomoč, da se državam članicam omogoči nadaljnja podpora za tehnologije za obnovljive vire energije in razogljičenje industrijskih procesov; opozarja, da je treba nujno zagotoviti, da je vsaka podpora državne pomoči usklajena z evropskimi podnebnimi in energetske cilji do leta 2030 ter da je v skladu z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“; poudarja, da bi morala vsako večjo prožnost pravil o državni pomoči, ki bi omogočila podporo trajnostnim dejavnostim, spremljati strožja pravila, da se prepreči dodeljevanje državne pomoči za okolju škodljive dejavnosti; poziva tudi k pogojevanju državne pomoči, da bi prispevali k socialnim, podnebnim in energetskim zavezam EU ter k približevanju med državami članicami in regijami; ti pogoji bi morali vključevati zahtevo, da morajo podjetja prejemniki sprejeti verodostojne načrte za razogljičenje, načrte za prekvalifikacijo delovne sile in se zavezati učinkovitemu socialnemu dialogu in kolektivnim pogajanjem s sindikati, pa tudi prepoved izplačevanja dividend, bonusov in odkupov delnic za vsaj dve leti po prejemu državne pomoči;
41. upošteva predlog, da se v predlagani reviziji začasnega kriznega in prehodnega okvira za državno pomoč podjetjem ponudijo davčne olajšave; poudarja, da bi morale davčne spodbude privabiti dejanske naložbe, kar pomeni materialna sredstva in zaposlovanje; zaskrbljenostjo ugotavlja, da se zaradi neučinkovitih davčnih oprostitvev, olajšav, dobropisov, odlogov in znižanih davčnih stopenj že izgublja precejšen del državnih sredstev; poziva države članice, naj skrbno oblikujejo davčne spodbude tako, da bodo koristi za družbo večje od stroškov za javne blagajne; poziva države članice, naj vsako leto izvedejo podrobno in javno analizo stroškov in koristi za vsako davčno določbo;
42. opozarja, da mora EU nujno sprejeti nova lastna sredstva za proračun EU; poziva Svet, naj prednostno odobri prvo košarico lastnih sredstev, ki jo je predstavila Komisija; ponovno poziva Komisijo, naj predstavi ambiciozno drugo košarico novih lastnih sredstev z zadostnimi sredstvi za tekoče potrebe; poziva zlasti k vključitvi lastnih sredstev, kot sta davek na finančne transakcije ali davek na kerozin, ki bi pripomogla k doseganju političnih ciljev EU, vključno z zelenim prehodom;
43. poziva k reformi Pakta za stabilnost in rast z zakonodajnimi predlogi in ne z nezakonodajnimi spremembami, s čimer bi EU omogočili, da daje prednost naložbam za uresničitev zelenega in pravičnega prehoda ter hkrati ohrani vzdržnost dolga v spreminjajočem se okolju; meni, da ustanovitev novega sklada EU za suverenost dopolnjuje ambiciozno reformo fiskalnih pravil EU, saj bi zagotovila naložbe neodvisno od stroškov zadolževanja posameznih držav članic in njihove politične naklonjenosti do obravnave zelenega prehoda;
44. poudarja, da je državam članicam že na voljo precejšen znesek prihodkov od prodaje pravic iz sistema trgovanja z emisijami na dražbi, ki jih je mogoče uporabiti za financiranje razogljičenja industrije EU; opozarja, da je bila uporaba rezerve za stabilnost trga za delno financiranje ukrepov v okviru projekta REPowerEU sprejeta kot izreden enkratni ukrep, ki se v prihodnosti ne bi smel ponoviti;
45. poudarja, da se trenutni davčni sistemi že soočajo s hudimi pretresi in se bodo z njimi

srečevali vse pogosteje, javne finance pa bodo morale imeti pomembno vlogo pri omogočanju prehodov na trajnostnost in pri odzivanju na vse večje povpraševanje po izdatkih na področjih, kot so pokojnine in zdravstvo; zato poziva Komisijo, naj začne celovito oceno obstoječih in pomembnih izkrivljanj na vseh davčnih področjih, ki bi lahko resno ovirala reformo davčnih sistemov držav članic in njihova prizadevanja za zaščito davčne osnove ter oblikovanje odporne in pravične davčne mešanice, ki ji bo sledil akcijski načrt;

46. pozdravlja ambicijo Komisije, da pripravi pobudo Poslovanje v Evropi: okvir za obdavčitev dohodkov, s katerim želi zmanjšati stroške usklajevanja in oblikovati skladen pristop k obdavčitvi podjetij v Uniji ter hkrati zagotoviti uspešnejšo in pravičnejšo porazdelitev dobička med države članice; se strinja, da je konkurenčen davčni sistem za podjetja tisti, ki zagotavlja enostavnost, pravičnost in davčno varnost;
47. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ni jasnih in celovitih smernic o tem, kako naj davki prispevajo k doseganju ciljev, določenih v zelenem dogovoru, in meni, da je zato treba reformirati davčni sistem;

Zelena ponovna industrializacija, ki ustvarja kakovostna delovna mesta za evropske delavce

48. poudarja, da je pomanjkanje kvalificiranih delavcev glavna ovira za uresničitev evropskega zelenega prehoda in da lahko zelena industrijska politika EU v prihodnjih letih postane eden glavnih virov ustvarjanja delovnih mest v Evropi, tako v novih kot v tradicionalnih sektorjih, saj so trajnostne gospodarske dejavnosti bolj delovno intenzivne od dejavnosti, ki jih nadomeščajo; poudarja, da bo do leta 2030 v okviru energetskega prehoda ustvarjenih 25 milijonov novih zelenih delovnih mest, samo v gradbenem sektorju EU pa 160 000 delovnih mest zaradi prihajajočega vala prenove stavb;
49. poziva Komisijo, naj v duhu kohezije in ob upoštevanju geografskih razlik v Uniji spodbudi prekvalifikacijo in izpopolnjevanje evropskih delavcev, da bi pospešila nastanek prihodnjih čistih industrij in olajšala prehod delavcev iz nazadujočih in opuščenih industrij v te nove industrije; poleg tega poudarja pomen spodbujanja enakosti spolov, vključevanja načela enakosti spolov, enakih možnosti in udeležbe žensk na trgu dela; poziva države članice, regionalne in lokalne oblasti, naj skupaj s socialnimi partnerji in ponudniki usposabljanja sprejmejo in izvajajo strategije za razvoj in predvidevanje znanj in spretnosti, da bi izboljšali splošna, sektorska in poklicno specifična znanja in spretnosti;
50. poziva Komisijo, naj zeleno industrijsko politiko EU poveže s programom, usmerjenim v delavce, s socialnimi pogoji, ki podpirajo kolektivna pogajanja o plačah, visokokakovostna vajeništva in dostojne delovne pogoje;
51. poziva k preusmeritvi davkov z dela na kapital, bogastvo in onesnaževanje; ugotavlja, da so zlasti prihodki od davkov na onesnaževanje okolja in vire še vedno zelo nizki, kljub temu pa so potencialni vir za povečanje prihodkov z izvajanjem načela onesnaževalec plača in se jim je zaradi narave davčne osnove težko izogniti;
52. ugotavlja, da so na enotnem trgu čezmejne dejavnosti za delavce in samozaposlene še vedno upravno zapletene z vidika davkov in socialne varnosti; poleg tega ugotavlja, da

je večja možnost dela na daljavo to težavo še poslabšala;

53. poziva k oblikovanju davka na dohodek fizičnih oseb, ki bo aktivno spodbujal enako porazdelitev plačanega in neplačanega dela, dohodka in pokojninskih pravic med ženskami in moškimi ter odpravil spodbude, ki ohranjajo neenake vloge med spoloma;

o

o o

54. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.